

BOTANISCHE AANTEKENINGEN.

VII. Lappula.

E hier voorkomende Lappula soorten zijn geen echte inlandsche planten, maar behooren tot de aanvoerlingen. De meest bekende is wel *Lappula Myosotis Moench* (tot voor kort in de meeste flora's opgenomen als *Echinosperrum Lappula Lehm*). Deze plant gelijkt in kleine exx. zoo bedrieglijk op een van de wilde *Myosotis* soorten, dat het niet te verwonderen is, dat verscheidene auteurs deze en andere soorten bij het geslacht *Myosotis* hebben gevoegd. Het verschil tusschen beide geslachten zit voornamelijk in de vruchten, die bij Lappula met stekels zijn bezet; waardoor bijv. Wallroth dit geslacht met *Cynoglossum* heeft vereenigd. Lappula *Myosotis* nu is een plant, die voor het eerst in 1842 hier te Leiden is waargenomen, en na dien tijd vaak vermeld is, maar steeds als aangevoerd. Den ganschen zomer door kan men haar op ruigten vinden. Of echter in Juni en Juli de tweejarige, en in September de eenjarige bloeien, is een kwestie, die nog niet zoo zeker is. Wij hebben bijv. heel wat exx. gezien van 15 c.M. en nog minder, die vroeg in het jaar bloeiden. (De opgegeven grootte in Ascherson-Graebner Flachland is 22—45 c.M.). Wie de plant wil verzamelen, mag met een bloeiend ex. niet volstaan; hij heeft beslist rijpe vruchten noodig, daar hierop een van de voornaamste verschillen tusschen de soorten onderling berust. Tot voor kort kon men in de flora's twee soorten vinden; de tweede soort was dan *Lappula deflexa Garcke* (fig. 1), die in 1888 voor het eerst te Ruurlo zou gevonden zijn, en daarna op een zevental andere plaatsen. Het verschil tusschen beide soorten was gemakkelijk te zien: Bezag men de rijpe vruchten, dan hadden de 4 nootjes bij Lapp. *Myosotis* twee rijen stekels aan den rand en bij Lapp. *deflexa* was de rand bezet met één rij stekels.

Nu kwamen te Rotterdam beide soorten vrij menigvuldig voor, en onder beide namen werden door ons een aantal exx. aan verschillende floristen toegezonden, zonder dat wij ooit eenige aanmerking vernamen. Toen wij echter voor eenige jaren een paar plantjes vonden, die in enkele deelen afweken, sloegen wij de buitenlandsche werken in ons bezit eens na, en kwamen alras tot de conclusie, dat wij met een derde soort te doen hadden, n.l. met *Lappula patula Ascherson*, (fig. 2). een soort uit Zuid Rusland. Kort daarvoor was het derde deel van den Prodrromus verschenen, waaruit bleek, dat deze soort reeds in 1898 door Kok Ankersmit bij een graanpakhuis te Apeldoorn was gevonden. Lappula *patula* gelijkt veel, wat de vrucht betreft, op Lapp. *deflexa*. Evenals deze heeft zij nootjes, die aan den rand één rij stekels dragen. Alleen staan bij L. *patula* de vruchtjes rechtop, en zijn zij bij *deflexa* naar beneden gebogen. Dit geringe verschil noopte ons, onze vroegere exx. van Lapp. *deflexa* eens na te gaan, en nu bleek bij nader onderzoek, dat al onze als L. *deflexa* vermelde planten tot L. *patula* behoorden. Datzelfde jaar vonden wij nog vele Lappula's met één rij stekels aan de nootjes, maar alle behoorden tot L. *patula*. En toen wij onlangs bij een Rotterdamsch florist

een menigte *Lappula deflexa*'s zagen, van aanvoerreinen in en om Rotterdam, waren het alle *L. patula*. Dit bracht ons geloof aan inlandsche exemplaren van *L. deflexa* niet weinig aan het wankelen, en om zekerheid te hebben, of de plant hier inderdaad voorkwam, schreven wij aan de eigenaars der in den *Prodromus* vermelde planten om nadere inlichtingen.

Bereidwillig werden die gegeven en de meeste exx. kregen wij ter inzage, en het gevolg van een en ander was, dat wij thans met zekerheid kunnen vaststellen, dat alle inlandsch bekende ex. van *L. deflexa* tot deze soort *niet* behooren, maar tot *L. patula*. Waar in Duitschland *Lappula deflexa* vooral in steenachtige, schaduwrijke bergstreken voorkomt, en maar zelden aangevoerd, schijnt het ons niet waarschijnlijk, dat de plant bij ons gauw zal worden waargenomen.

Zooals reeds boven is gezegd, worden de voornaamste kenmerken aan de vrucht ontleend. Wij zagen in het Rijksherbarium een zeer fraai ex. van *L. deflexa* I, dat zoo duidelijk het naar beneden gebogen zijn der vruchtjes te kennen gaf, dat voor ons geen vergissen meer mogelijk is. De nootjes dragen aan den rand één rij stekels, maar lijken overigens veel op die van *Lappula Myosotis*.

Lappula patula heeft in den regel nootjes, die krachtiger stekels dragen, welke ook verder van elkaar verwijderd zijn, dan bij de andere twee soorten, zoodat hier de nootjes het kleinste aantal stekels hebben. Verder zijn de vruchtsteeltjes korter dan bij de andere soorten; zelfs namen wij af en toe zittende vruchtjes waar. In een flora vonden wij nog als kenmerk voor deze soort: kleur grijsgröen. Op zichzelf zegt dit niet veel, maar toen wij kort geleden een aantal *Lappula*'s ter inzage kregen, vielen ons enkele exx. op, die werkelijk een grijzer kleur hadden door de meerdere beharing, en deze bleken dan ook tot *L. patula* te behooren, terwijl de andere *L. Myosotis* waren.

Of er nog andere kenmerken zijn, om deze soorten van elkander te onderscheiden, kunnen wij nog niet zeker zeggen. Wel meenen wij, dat een onderzoek

naar de lengte der kelkslippen en de lengte der vruchtstekels, alsmede hun vorm, misschien nog verschilpunten zoude opleveren.

Zeer gaarne zouden wij zien, dat diegenen onder de lezers, die een of meer soorten inlandsch in hun bezit hebben, in dit tijdschrift een kleine mededeeling plaatsten, indien zij werkelijk een *Lappula deflexa* bezaten of mochten vinden.

Rotterdam,
Snellinckstraat 10a

JANSEN EN WACHTER.

